

Jeszcze kilkanaście lat temu o sukcesie w hodowli bydła decydowały głównie liczby: przyrosty, wydajność, efektywność. Dziś do gry wchodzi coś równie ważnego —dobrostan zwierząt. Współczesny rolnik to nie tylko producent mleka, ale też strażnik zdrowia i komfortu stada.

Co to jest „wzbogacone środowisko” w kojcach dla cieląt?

Wzbogacanie środowiska to tworzenie takich warunków, które umożliwiają cielętom naturalne zachowania: kontakt z rówieśnikami, eksplorację, żucie i lizanie. W praktyce to proste elementy: dostęp do siana, szczotki/czochradła, bezpieczne zabawki, lizaki oraz elementy do żucia w koiu. Dzięki nim zwierzęta mniej się stresują, są spokojniejsze i lepiej się rozwijają.

Praktyczne elementy: siano, szczotki, zabawki, elementy do lizania i żucia

1. Szczotki/czochradła ograniczają zachowania stereotypowe i wspierają dobrostan.
2. Siano i przedmioty do żucia kierują naturalne potrzeby oralne we właściwą stronę (mniej podgryzania elementów koiu czy uszu rówieśników).
3. Proste zabawki (np. łańcuchy, gumowe smoczki) zwiększają eksplorację i redukują nudę.

Dlaczego to działa: mniej stresu, lepsze przyrosty, szybsza nauka

Wzbogacone środowisko i socjalizacja cieląt przekładają się na spokojniejsze zachowanie, lepszy apetyt oraz bardziej równomierne przyrosty. Utrzymanie w parach lub małych grupach sprzyja szybszej nauce pobierania paszy starterowej i lepszej adaptacji do zmian środowiskowych.

Utrzymanie w parach i małych grupach -efekty w praktyce

Cielęta przebywające w parach chętniej pobierają paszę, szybciej uczą się nowych zachowań i lepiej reagują na odsadzenie. W wielu gospodarstwach obserwuje się też mniej problemów behawioralnych i spokojniejsze stado.

Trend zgodny z rynkiem i regulacjami

W Unii Europejskiej rośnie nacisk na etyczną produkcję i transparentność pochodzenia żywności. Konsumenci coraz częściej pytają, skąd pochodzi mleko i jak żyją krowy. Polskie gospodarstwa wdrażają rozwiązania, które jeszcze niedawno kojarzyliśmy głównie z Holandią czy Danią: czochradła, większe boksy, wspólne kojce i systemy karmienia dopasowane do rytmu zwierząt. Efekt? Mniej chorób, lepsze przyrosty i stabilniejsza produkcja.

Europejski Zielony Ład i rosnące oczekiwania konsumentów

Kurs na zrównoważone rolnictwo sprawia, że dobrostan staje się elementem przewagi konkurencyjnej. Gospodarstwa dbające o warunki utrzymania nie tylko poprawiają wyniki, ale też budują zaufanie rynku.

Małe zmiany, duży efekt - co wdrożyć od zaraz

- Dodaj szczotkę/czochradło do każdego kojca.
- Zapewnij stały dostęp do siana dobrej jakości.
- Zamontuj bezpieczny element do lizania/żucia (np. gumowy smoczek).
- Rozważ łączenie cieląt w pary od pierwszego tygodnia życia lub tworzenie bardzo małych grup.
- Monitoruj zachowanie: mniej ssania krzyżowego, więcej odpoczynku i eksploracji.

Co mówi nauka - najważniejsze wnioski

- Parowanie cieląt nie pogarsza zdrowia ani wzrostu w porównaniu do utrzymania indywidualnego, a często pomaga w nauce pobierania paszy.
- Wzbogacenie środowiska (szczotki, lizałki, zabawki, sianonety) zwiększa aktywność i zachowania zabawowe oraz stabilizuje pobieranie paszy.
- Większa przestrzeń i stabilne grupy od wczesnego wieku to kierunek zgodny z nowoczesnymi rekomendacjami dobrostanowymi.

Dobrostan = zrównoważony rozwój i opłacalność

Inwestycje w proste rozwiązania prozwierzęce szybko się zwracają: spokojniejsze stado, mniej

problemów behawioralnych, lepsza adaptacja i wydajność w przyszłości. To także zgodność z rosnącymi wymaganiami rynku i regulatorów.

Małe kroki, wielka zmiana

Każda szczotka czy garść siana w kojcu to realna inwestycja w zdrowe, dobrze rozwijające się jałówki przyszłości. Dobrostan to dziś strategia biznesowa – i przewaga konkurencyjna gospodarstwa.

FAQ -najczęstsze pytania hodowców

Czy utrzymanie w parach zwiększa ryzyko chorób?

Nie - przy zachowaniu higieny i bioasekuracji nie obserwuje się pogorszenia zdrowia względem utrzymania indywidualnego, a korzyści behawioralne i żywieniowe są częste.

Jakie elementy wzbogacenia wybrać na start?

„Złota trójka”: szczotka/czochradło, siano ad libitum oraz bezpieczny element do lizania/żucia.

Od kiedy łączyć cielęta?

Praktyka wielu gospodarstw i prace przeglądowe wskazują na pierwszy tydzień życia -w stabilne pary lub bardzo małe grupy, z dobrym dostępem do paszy i wody.

Czy to zgodne z kierunkiem UE?

Tak. Trend dobrostanowy wpisuje się w cele zrównoważonego rolnictwa oraz rosnące oczekiwania konsumentów dotyczące warunków utrzymania zwierząt.